

Tereza Hejzlarová, *Tradiční kočovnické kultury Střední Asie*. Praha: Ústav etnologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova v Praze, 2009, 265 s., obr. příl. v textu, CD, DVD, angl. res.

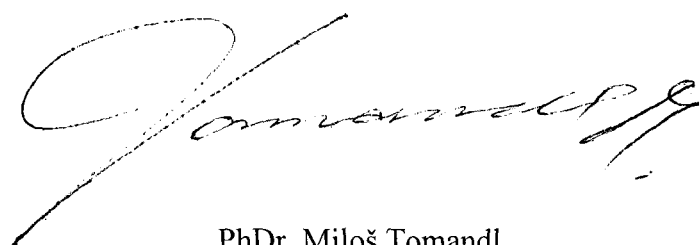
(Posudek na diplomovou práci)

Kandidátka předkládá k oponentnímu řízení obhajoby práci, kterou lze považovat za tematickou monografii. Text je rozvržen do 14 oddílů a 44 kapitol. Úvodní část pojednává o metodologicko-metodických aspektech a východiscích (viz kap.: *Temata a struktura, Zhodnocení literatury*). Navazují oddíl nazvaný „Geografie a klima“ se zabývá teritoriálními determinantami zkoumaného kulturní prostředí s přihlédnutím k odlišnostem jednotlivých správních celků (viz. kap.: *Kazachstán, Kyrgystán, Turkmenistán, Uzbekistán*). Na obecnější souvislosti formování správních subjektů na území Střední Asie upomíná „Stručný historický přehled“ (viz kap. *Období od říše Achaimenovců do příchodu Turků (Tchu-t'üe), Turecké kaganáty, Období od arabské nadvlády do mongolského vpádu, Období od vlády Tamerlána do ruské kolonizace*). Po těchto obecněji koncipovaných vstupních partiích nezbytných pro pochopení logiky vývoje studovaných etnik následují části oborově specifitější a pozoruhodnější. Jedná se oddíly: „Etnogeneze“ (viz kap.: *Kazaši, Kyrgyzové, Turkmeni, Uzbeki*), „Jazyk“ (viz kap.: *kazaština, kyrgyzština, turkmenština, uzbečtina*), „Náboženství“ (viz. kap.: *kosmologie a kult přírody, kult předků, duchové a démoni, šamanismus*), „Kočovné pastevectví jako *modus vivendi*“ (viz kap.: *základní formy pastevectví, struktura a početnost stáda, kočovnický roční cyklus, tradiční obydlí*), „Sociální struktura“ (viz kap.: *rodina a občina, příbuzenské systémy, postavení ženy*), „Rodinná obřadnost“ (*svatba, narození a dětství, pohřeb*), „Oděv a oděvní součásti“ (viz kap.: *mužský oděv, ženský oděv, šperky a ozdoby*), „Strava“ (viz kap.: *mléko, maso*), „Hudba a slovesný folklór“ (viz kap.: *hudební nástroje, eposy, písně, pohádky a drobné žánry*), „Hry a závody“ (viz kap.: *hry dětí a dospělých, koňské hry a závody*). Práci završuje „Závěr“ (viz kap.: *resumé, seznam vyobrazení, použitá literatura*). Jednotlivé oddíly doplňují přílohy, které rozšiřují text o vizuální dimenzi. Součástí práce je také krátký, ilustrativní film, který byl vytvořen během studijní cesty autorky do Republiky Altaj, v červenci roku 2008. Pořízené videozáznamy a fotografie jsou doprovázeny tradičními alikvótními zpěvy této oblasti, které podtrhují atmosféru videozáznamů a fotografií.

Cílem diplomové práce je: „... představit základní aspekty tradiční materiální a duchovní kultury kočovných pastevců, z nichž většina dosud nebyla v českém jazyce publikována. V rámci možností tato práce usiluje o podání uceleného souboru osobité kultury kočovných pastevců na území Střední Asie s jejími společnými rysy i odlišnostmi a představuje tak určitou monografii o dané oblasti, její kultuře a společnosti.“ (c. d., s. 7) Po zevrubném prostudování rukopisu se domnívám, že takto deklarovaný záměr diplomantky byl splněn. Předkládaný text je připraven vyváženě a solidně a k obsahu práce nemám zásadní připomínky. Věcné nedůslednosti převážně gramatické povahy (viz ss.: 19, 20, 22, 23, 30, 31, 33–35, 37, 38, 43, 45, 46, 49–51, 54, 59, 60, 61–63, 66, 68–70, 73, 82–86, 88, 89, 93, 98–100, 102, 104, 107–113, 115, 123–127, 135, 137, 142, 145, 155, 157, 159–163) považuji spíše za „kosmetické vady na kráse“ na práci i po formální stránce velmi zdařilé.

Soudím, že kandidátka obhajoby splnila náležitosti kladené na diplomovou práci a doporučuji práci k obhajobě.

V Praze 11. 5 2009

PhDr. Miloš Tomandl

oponent